

Sygn. akt III Ca 1061/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędziowie: SO Leszek Dąbek

SO Roman Troll (spr.)

Protokolant Agnieszka Wołoch

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2016 r. na rozprawie sprawy

z wniosku E. C. i M. C. (C.)

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w K. i Skarbu Państwa - Starosty Powiatu (...)

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawców

od postanowienia Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 29 kwietnia 2016 r., sygn. akt I Ns 172/12

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **zasądzić od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestniczki postępowania (...) Spółki Akcyjnej w K. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 1061/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy – E. C., M. C. wnieśli o ustanowienie na ich nieruchomości położonej w obrębie gminy Ś., nr ew. działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Rybniku VII Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) na rzecz każdorazowego właściciela urządzenia przesyłowego – linii energetycznej zlokalizowanej na przedmiotowej działce, służebności przesyłu według oznaczeń, które znajdują się na mapie sporządzonej przez powołanego przez Sąd Rejonowy biegłego geodetę oraz zasądzenia od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania według norm przepisanych. Dodatkowo domagali się zasądzenia od uczestniczki postępowania (...) Spółki Akcyjnej w G. 25600 zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie wyżej opisanej służebności. W uzasadnieniu podnieśli, że przez ich nieruchomość przebiega linia energetyczna należąca do (...) S.A. w G.

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka postępowania (...) Spółka Akcyjna w G. (poprzednio (...) Spółka Akcyjna) wniosła o oddalenie wniosku w całości podnosząc zarzut nabycia służebności gruntowej w swojej

treści odpowiadającej służebności przesyłu obciążającej nieruchomości wnioskodawczyni przez zasiedzenie. Ponadto domagała się zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania.

Sąd Rejonowy w Rybniku postanowieniem z 10 kwietnia 2013 roku wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania Skarb Państwa.

Postanowieniem z 29 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił wniosek (pkt 1); zasądził od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestniczki postępowania (...) S.A. w K. Oddział w G. 257 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt 2) i odstąpił od obciążania wnioskodawców od nieuiszczonych kosztów postępowania (pkt 3).

Orzeczenie to zapadło na podstawie następujących ustaleń faktycznych: przedmiotem wniosku jest ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości położonej w R., obręb Ś., działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Rybniku prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) na rzecz każdorazowego właściciela urządzenia przesyłowego – linii energetycznej. Właścicielem tej nieruchomości są obecnie wnioskodawcy. Na ich nieruchomości posadowione są stacja transformatorowa (...), fragment linii elektroenergetycznej 20 kV. Linia napowietrzna 20 Kv do stacji transformatorowej Tr. (...) (...) o numerze ruchowym (...) została zaprojektowana we wrześniu 1971r., 7 listopada 1974 r. sporządzono protokół odbioru technicznego stacji transformatorowej słupowej 10/0,4 KW (...), po przeprowadzonym odbiorze 26 listopada 1974r. wydano polecenie podłączenia linii pod napięcie. W latach 1976 – 2002 przeprowadzono w sumie ponad 34 przeglądów linii i usunięto ewentualne usterki. Na tej nieruchomości stoją nadal słupy ustawione tam w 1974 roku. Nad działką wnioskodawców prowadzone są przewody napowietrznej linii energetycznej w prześle (...). Są to przewody gołe prowadzone w układzie trójkątnym. Działka wnioskodawców oznaczona nr(...) znajduje się w terenach oznaczonych w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego jako teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami. Pierwszym posiadaczem służebności było Przedsiębiorstwo Państwowe Zakłady (...), w skład którego wchodził Zakład (...) w G.. Przedsiębiorstwo Państwowe uzyskało prawo służebności dla Skarbu Państwa, natomiast linie energetyczne pozostawały w jego zarządzie, co potwierdzają kolejne zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki nr 131 z 1 sierpnia 1982 r., nr (...) (...) / (...) z 16 stycznia 1989 r., nr (...) (...) z 22 kwietnia 1985r., nr (...) O. z 30 lipca 1976 r., nr. 77 z 31 grudnia 1971r. Aktem notarialnym z 12 lipca 1993 r. – Rep. A 2401/93 nastąpiła komercjalizacja przedsiębiorstwa państwowego w wyniku której powstał (...) S.A. w G.. Przedsiębiorstwo Państwowe zostało już przed rokiem 1993 wyposażone przez Skarb Państwa w majątek w skład którego wchodziły także prawa związane z korzystaniem z niego. W dniu 1 lipca 2007 r. uczestniczka postępowania zawarła z (...) S.A. z siedzibą w G. umowę o objęcie akcji i wniesienie wkładu niepieniężnego, mocą której nabyła zorganizowaną część przedsiębiorstwa, wniesioną przez (...) S.A. jako wkład niepieniężny w zamian za obejmowane akcje w podwyższonym kapitale zakładowym uczestniczki postępowania. W ramach zbytej części przedsiębiorstwa na uczestniczkę postępowania została przeniesiona własność urządzeń służących do przesyłu energii elektrycznej, w tym również stacji transformatorowych, słupów i linii elektroenergetycznych oraz praw majątkowych. Wnioskodawcy są nowymi właścicielami działki, natomiast poprzedni właściciele nie składali żadnych zastrzeżeń co do posadowienia na ich nieruchomości linii średniego napięcia. Linia posadowiona na nieruchomości wnioskodawców jest niezbędna i stanowi główne zasilanie istniejących stacji w tym rejonie. Linia przebiegająca przez nieruchomość jest linią R., która biegnie od Ż. aż do Ś., zaś jej zasilanie odbywa się przez Główny Punkt Zasilania B.. (...) transformatorowa pełni z kolei funkcję zasilania odbiorców średniego i niskiego napięcia. Ewentualne przeniesienie stacji transformatorowej w inne miejsce wymaga przeprowadzenia analiz oraz całej procedury opartej na prawie budowlanym. Obecne umiejscowienie stacji jest optymalne i nie ma możliwości jej likwidacji, może być ewentualnie zastąpiona. W przypadku prac konserwacyjnych dotyczących linii energetycznej nie są one uciążliwe, albowiem nie ma potrzeby wchodzenia pracowników uczestnika postępowania na nieruchomość wnioskodawców. Pismem z 20 października 2011 r. uczestniczka postępowania została wezwana do polubownego załatwienia sprawy, a w odpowiedzi podniosła zarzut zasiedzenia odnośnie powyższej linii i urządzeń z nich związanych.

Przy tak dokonanych ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy przywołując art. 352

§ 1 k.c., art. 292, art. 172 k.c., art. 49 k.c. wskazał, że spór skoncentrował się wobec kwestii, czy doszło do zasiedzenia na rzecz uczestniczki służebności gruntowej przesyłu oraz czy posiadanie uczestnika było posiadaniem w dobrej czy złej wierze. W jego ocenie ten zarzut okazał się skuteczny, gdyż doszło do zasiedzenia służebności przesyłu. Podkreślił, że posiadanie służebności przez uczestniczkę postępowania było posiadaniem w dobrej wierze, gdyż dla przyjęcia dobrej lub złej wiary posiadacza decydująca jest chwila objęcia przez niego posiadania nieruchomości (służebności), a zgodnie z art. 7 k.c. istnieje domniemanie dobrej wiary posiadacza. Wskazał również, iż zarządzenie o powszechnej elektryfikacji było rodzajem wywłaszczenia, rozumianego jako ograniczenie pewnej wiązki uprawnień właściciela do rzeczy i stanowiło szczególny tryb wywłaszczenia wskazany wprost w art. 38 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (t.j. Dz. U. z 1974r. Nr 10, poz. 64). Dlatego, w związku z regulacją zawartą w ustawie z 28 czerwca 1950 r., zakład energetyczny był uprawniony do założenia na gruncie osób trzecich urządzeń oraz do wejścia na ich grunt celem dokonywania oględzin i pomiarów, a właściciel był obowiązany umożliwić wstęp i wykonanie tych czynności, co powoduje, że posiadanie zakładu energetycznego należało ocenić jako posiadanie w dobrej wierze, gdyż miał on usprawiedliwione podstawy do przekonania, że przysługuje mu odpowiednie prawo do władania nieruchomością, w szczególności prawo do władania nią w zakresie przysługującej mu ustawowo służebności przesyłu.

Podkreślił, że objęcie w posiadanie służebności przesyłu przez poprzedników prawnych uczestniczki postępowania oraz jej posiadanie odbywało się w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa działającego w ramach dominium, a nie imperium i mogła ona, na podstawie art. 176 § 1 k.c. w związku z art. 292 k.c., doliczyć do okresu swojego posiadania służebności przesyłu posiadanie tej służebności przez jego poprzedników prawnych, trwające od 1974 r. do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 3, poz. 11), czyli 1 lutego 1989 r. Na powyższe wskazuje orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 r. (I CSK 171/08), w którym stwierdzono również, że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizacyjnej k.c. z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia. Niewątpliwie zatem bieg zasiedzenia w początkowej fazie posiadania – do dnia 1 lutego 1989 r. – biegł na rzecz Skarbu Państwa (przy przyjęciu złej wiary posiadacza). Od tej chwili przedsiębiorstwo państwowe, będące poprzednikiem prawnym uczestniczki postępowania, mogło nabyć prawa (w tym prawo służebności gruntowej) na swoją rzecz, nie zaś na rzecz Skarbu Państwa. Przedsiębiorstwo stawało się więc jednocześnie następcą prawnym Skarbu Państwa w zakresie posiadania służebności, które to posiadanie przeszło na uczestniczkę postępowania, która w konsekwencji nabyła zasiedzianą już służebność przesyłu, o której mowa we wniosku. Przy przyjęciu, że posiadanie odbywało się w złej wierze, doszło do zasiedzenia służebności przesyłu po upływie 30 lat od 1974 r. Tak więc i w tym przypadku doszłoby do zasiedzenia służebności przesyłu, tyle że na rzecz (...) SA w G..

Sąd Rejonowy stwierdził, że do obalenia wskazanego domniemania dobrej wiary nie doszło. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z 4 grudnia 2008 r. - domniemanie może zostać obalone, jednak w tym wypadku ciężar wykazania, że fakt domniemany jest błędny ciąży na tym, kto temu faktowi przeczy (I CSK 225/08). Dobrą wiarę uczestniczki postępowania umacniał nadto fakt braku jakiegokolwiek oporu przeciwko długoletniego korzystania z nieruchomości przez uczestnika łącznie z dokonaniem remontu linii niskiego napięcia.

W tym stanie rzeczy stwierdzić należało, iż – zgodnie z poprzednim brzmieniem art. 172 k.c. – to Skarb Państwa nabył w drodze zasiedzenia służebność przesyłu odnośnie linii napowietrznej niskiego napięcia oraz stacji transformatorowej i nastąpiło to najpóźniej w roku 1984, a zatem przed zmianą treści przepisu art. 172 k.c., a to w związku z wymaganym upływem okresu 10 lat przy przyjęciu dobrej wiary posiadacza. Niewątpliwie posiadanie poprzedników prawnych uczestniczki postępowania polegało na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń oraz na podejmowaniu czynności w celu ich utrzymania i konserwacji, a bieg zasiedzenia nie został przerwany w sposób wskazany w art. 175 k.c. w związku z art. 123 § 1 k.c. Dlatego Sąd Rejonowy oddalił wniosek oraz orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. i art. 102 k.p.c. biorąc pod uwagę podniesiony przez uczestnika postępowania zarzut zasiedzenia służebności gruntowej w swojej treści odpowiadającej służebności przesyłu nie obciążył wnioskodawców nieuiszczonymi kosztami, na które składały się wynagrodzenia biegłych.

Apelację od tego postanowienia wywiedli wnioskodawcy zaskarżając je w całości. Zarzucili mu sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wyrażającą się w dokonaniu oceny dowodów w sposób nie dający się pogodzić z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego poprzez: przyjęcie, że linie energetyczne należące do uczestniczki postępowania zostały posadowione na nieruchomości wnioskodawców na podstawie przepisów ustawy z 28 czerwca 1950 roku o powszechnej elektryfikacji wsi, pomimo braku jakiegokolwiek dowodu na tę okoliczność; przyjęcie, że z samego faktu wybudowania linii energetycznych na podstawie przepisów powołanej ustawy wynika, że uzyskanie posiadania służebności przez poprzednika prawnego uczestniczki postępowania nastąpiło w dobrej wierze; przyjęcie, że jednocześnie z utworzeniem przedsiębiorstwa państwowego na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu nr 75/ORG/89 doszło do przekazania przez Skarb Państwa na majątek uczestniczki postępowania infrastruktury przesyłowej w postaci linii energetycznych przebiegających przez działki wnioskodawców, a w konsekwencji, że posiadanie wykonywane przez nią i jej poprzedników prawnych miało charakter nieprzerwany w wyniku czego doszło do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu pomimo, że uczestniczka postępowania nie przedłożyła protokołu zdawczo-odbiorczego bądź też protokołu z przekazania środków trwałych - wynikających z § 2 zarządzenia nr 75/ORG/89 Ministra Przemysłu, ani żadnego innego dokumentu na potwierdzenie wskazanej okoliczności, co w konsekwencji doprowadziło do uwzględnienia podniesionego przez nią zarzutu zasiedzenia. Zarzucili także naruszenie prawa materialnego, a to: art. 172 § 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie, że posiadanie wykonywane przez uczestniczkę postępowania i jej poprzedników prawnych nosiło znamiona dobrej wiary, podczas gdy przedsiębiorstwo, które nie legitymuje się tytułem prawnym do ingerowania w sferę cudzej własności nieruchomości korzysta z tej nieruchomości w złej wierze; art. 7 k.c. poprzez przyjęcie, że nie zostało obalone domniemanie dobrej wiary po stronie uczestniczki postępowania; art. 348 zd. 2 k.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji uznanie, że służebność przesyłu została na uczestniczkę postępowania skutecznie przeniesiona przez jej poprzednika prawnego, pomimo tego, że w toku postępowania nie udowodniła ona faktu przeniesienia na nią posiadania wskazanych urządzeń przesyłowych, a w szczególności nie przedstawiła na tę okoliczność odpowiednich dokumentów; art. 292 k.c. w związku z art. 176 § 1 k.c. poprzez uwzględnienie podniesionego przez uczestniczkę postępowania zarzutu zasiedzenia, mimo niespełnienia określonej w tych przepisach przesłanki w postaci nieprzerwanego posiadania przez nią oraz jej poprzedników prawnych służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu na skutek niewykazania skutecznego przeniesienia na nią posiadania urządzeń przesyłowych; art. 305¹ k.c. w związku art. 285 § 1 i 2 k.c. oraz art. 292 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i zastosowanie wykładni rozszerzającej tych przepisów z całkowitym pominięciem ich językowej treści, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, że przed wejściem w życie przepisów od art. 305¹ k.c. do art. 305⁴ k.c. dopuszczalne było nabycie

w drodze zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, podczas gdy prawidłowa wykładnia tych przepisów prowadzi do wniosku, że jest to niedopuszczalne.

W oparciu o powyższe zarzuty wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od uczestniczki postępowania na rzecz solidarnie uprawnionych wnioskodawców kosztów postępowania apelacyjnego, ewentualnie zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wniosku w całości i zasądzenie od uczestniczki postępowania na rzecz solidarnie uprawnionych wnioskodawców kosztów postępowania za I instancję według norm przepisanych oraz zasądzenie od uczestniczki postępowania na rzecz solidarnie uprawnionych wnioskodawców kosztów postępowania apelacyjnego.

Uczestniczka postępowania (...) Spółka Akcyjna w K., następcą prawny (...) Spółki Akcyjnej w G. /k. 225-235/, złożyła odpowiedź na apelację wnosząc o jej oddalenie jako bezzasadnej oraz o zasądzenie od wnioskodawców solidarniej na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Wnioskodawcy, pismem z 26 października 2016 roku, wnieśli o zawieszenie postępowania, gdyż do Trybunału Konstytucyjnego wpłynęły 3 pytania prawne Sądu Rejonowego

w G. w przedmiocie zgodności z ustawą zasadniczą oraz przepisami prawa międzynarodowego możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu przez przedsiębiorcę przesyłowego oraz Skarb Państwa.

Uczestniczka postępowania (...) Spółka Akcyjna w K. wniosła o oddalenie wniosku wnioskodawców o zawieszenie postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 13 § 2 k.p.c.

i art. 21 ust. 2 ustawy z 10 lipca 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311, ze zm.) sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym albo Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Regulacja ta umożliwia sądowi zawieszenie postępowania z urzędu; ma jednak charakter fakultatywny. W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy nie widzi konieczności zawieszania postępowania biorąc pod uwagę, że przedmiotem rozpoznania jest ustanowienie służebności przesyłu, na którą godzą się wnioskodawcy będący właścicielami nieruchomości obciążonej, zaś pytanie prawne zostało sformułowane w sprawie

o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, gdzie właściciele nieruchomości wniesli o oddalenie wniosku nie zgadzając się z ograniczeniem ich prawa własności. Dlatego też oddalono wniosek o zawieszenie postępowania.

Ustalenie przez Sąd Rejonowy, że do realizacji linii energetycznej została dokonana na podstawie ustawy z 28 czerwca 1950 roku o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz. U. z 1954 r., Nr 32, poz. 135 ze zm.) nie zostało w żaden sposób wykazane dokumentami, gdyż nie przedłożono nawet zarządzenia o powszechnej elektryfikacji. Jednocześnie postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2008 roku (sygn. akt I CSK 171/08, OSNC 2010/1/15), które przywołuje Sąd Rejonowy, nie dotyczy ustawy z 28 czerwca 1950 roku

o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, lecz art. 35 ustawy z 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości. Inna rzecz, że w rozpoznawanej sprawie nie dokonano żadnych ustaleń dotyczących wydania jakiegokolwiek dokumentu upoważniającego do wniosku, iż przy budowie linii napowietrznej na nieruchomości wnioskodawców stosowano przepisy ustawy z 28 czerwca 1950 roku o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. Nie przedstawiono w tym zakresie żadnej decyzji lub zarządzenia (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2009 roku, sygn. akt I CSK 265/08, LEX nr 523632, w którym wyraźnie wskazano decyzję lokalizacyjną, a w rozpoznawanej sprawie takiego dokumentu brak). Dlatego w tej części apelujących są zasadne.

Z powyższą zmianą ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy, w pozostałej części, są prawidłowe i jako takie Sąd Okręgowy uznaje je za własne.

Skarżący w apelacji nie wskazali, w pozostałym zakresie, sprzeczności z materiałem dowodowym, wyciągnęli tylko z zebranego w sprawie materiału dowodowego odmienne wnioski niż Sąd Rejonowy. Natomiast ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Rejonowy mieści się w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 13

§ 2 k.p.c., nie została przekroczona granica swobodnej oceny dowodów, a wnioski co do faktów w sposób logiczny wynikają z treści dowodów zgromadzonych w sprawie. Równocześnie Sąd Rejonowy poddał ocenie w sposób kompleksowy i właściwy cały materiał dowodowy zebrany w sprawie, a skarżący nie wykazali, że uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, tymczasem tylko takie uchybienia mogą być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów, nie jest bowiem wystarczające samo przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, iż ocena sądu.

Zastosowana przez Sąd Rejonowy regulacja prawna jest prawidłowa, za wyjątkiem przyjęcia dobrej wiary przedsiębiorstwa przesyłowego, albowiem – zdaniem Sądu Okręgowego, zgodnie z wcześniejszymi uwagami -

domniemanie dobrej wiary zostało obalone. Przedsiębiorstwo przesyłowe nie wskazało bowiem żadnych twierdzeń związanych z charakterem wejścia w posiadanie, a z akt nie wynika, aby poprzednicy prawni uczestniczki postępowania mieli prawo do dysponowania nieruchomością stanowiącą obecnie własność wnioskodawców; ta nieruchomość nie stanowiła własności poprzedników prawnych uczestniczki postępowania, a nie przedstawiono żadnej zgody na jej udostępnienie, powołując się jedynie na brak zgłaszanych roszczeń do 2011 roku. Brak roszczeń nie jest zaś wystarczającą przesłanką do przyjęcia dobrej wiary przy braku wskazania podstaw wejścia w posiadanie.

Od 1 czerwca 1975 roku, na podstawie ustawy z 28 maja 1975 roku o dwustopniowym podziale administracyjnym Państwa oraz o zmianie ustawy o radach narodowych (Dz. U. Nr 16, poz. 91), utworzono nowy podział administracyjny, w skład którego wchodziły m. in. województwa (...) oraz (...) (por. art. 2 ust. 1 pkt 4 i 14 tej ustawy w związku z jej art. 53). Ta ustawa już nie obowiązuje, ale pozwala ocenić czy w skład Zakładu (...) wchodził, po jego wejściu w życie, teren Rejonu Energetycznego R.

w R., albowiem R. wchodził wówczas w skład województwa (...), a nie (...) [por. § 14 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 30 maja 1975 roku w sprawie określenia miast oraz gmin wchodzących w skład województw (Dz. U. Nr 17, poz. 92)

w związku z § 50 tego rozporządzenia], zaś B. weszła w skład województwa (...) (§ 4 ust. 1 tego rozporządzenia). Należy mieć na uwadze, że były to przedsiębiorstwa państwowe. Rozdzielone zostały więc administracyjnie siedziba zakładu energetycznego oraz rejonu energetycznego. Ponadto zarządzeniem nr 131 Ministra Górnictwa i Energetyki z 1 sierpnia 1982 roku /k. 65-67/ wskazano, że Zakłady (...) działają m. in. na obszarze województwa (...) i (...), a zakłady sporządzające bilans to m.in. Zakład (...) i Zakład (...), które upoważnione są do działania do dysponowania mocą urządzeń energetycznych przyłączonych do wspólnej sieci oraz rozdzielania energii elektrycznej. Przy czym z Zakładów (...) sporządzających samodzielny bilans były jeszcze te w B., C., K., O. i T. /k. 66v.-67/. Przy tego typu dokonanym podziale nie budzi wątpliwości ocena, że teren Rejonu Energetycznego R., do którego należą Ś. wszedł ostatecznie w skład Zakładu (...) w G., nie mógł bowiem dalej pozostawać w mieniu Zakładu (...) w B., który znalazł się w innym województwie. Potwierdzają to także złożone przez uczestniczkę postępowania dokumenty dotyczące przedmiotowej linii elektroenergetycznej, będące pierwotnie wytworzone dla Zakładu (...), na których widnieje pieczęć (...) PlaNet 2003 /k. 202, 207, 209/, a które zostały przekazane uczestniczce postępowania /k. 197-209/, która – co nie jest sporne – korzysta z przedmiotowej linii elektroenergetycznej (napowietrznej linii energetycznej 20 kV nr 11 do zasilania stacji transformatorowej Tr. (...) 30/250 o numerze ruchowym (...)). Jednocześnie przesłuchany pracownik uczestniczki postępowania (...) Spółka Akcyjna w K. M. M. wskazuje, że konserwacja linii nie jest dla wnioskodawców uciążliwa /k. 221v./, co prowadzi do wniosku, że uczestniczka postępowania jest w posiadaniu tej linii. Potwierdza to także wystąpienie z wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu przez wnioskodawców wskazujących jako uczestniczkę postępowania właśnie (...) Spółkę Akcyjną w K..

Art. 292 k.c. stanowi, że służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy

o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. W świetle art. 352 § 1 k.c., art. 292 i art. 172 k.c. możliwość nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie może być kwestionowana. Przepisy te określają możliwości nabycia przez zasiedzenie także służebności gruntowej związanej z posadowieniem na cudzym gruncie urządzeń, o których stanowi art. 49 k.c., wskazując na przesłanki tego nabycia, jak i podmioty, na rzecz których stwierdzenie nabycia służebności przez zasiedzenie może nastąpić.

Istnieje możliwość zasiadywania służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu przed 3 sierpnia 2008 roku. Została ona dopuszczona w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego, gdzie akcentowano także brak potrzeby wskazywania wprost nieruchomości władnawczej (por. uchwały Sądu Najwyższego: składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego

z dnia 9 sierpnia 2011 r., III CZP 10/11, OSNC 2011/12/129; z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 73/02, OSNC 2003/11/142; z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Lex nr 458125 oraz postanowienia: z dnia 5 lipca 2012 r., IV CSK 606/11; Lex nr 1218193, z dnia 6 lutego 2013 r., V CSK 129/12, Lex nr 1294483). Ponadto w uchwale z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13 (OSNC 2013, Nr 12, poz. 139) Sąd Najwyższy rozstrzygnął, że po 3 sierpnia

2008 roku, na skutek upływu terminu zasiedzenia po tym dniu, ale rozpoczętego wcześniej, przedsiębiorca nabywa służebność przesyłu, przy czym okres występowania stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu, podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia służebności przesyłu.

Istotnie, instytucja służebności przesyłu została wprowadzona do polskiego systemu prawnego 3 sierpnia 2008 r., na podstawie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731). Nie oznacza to jednak, że przed tą datą nie było możliwości ustanowienia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Mimo, że powołana wyżej ustawa nie zawiera przepisów przejściowych dotyczących możliwości zasiedzenia służebności przesyłu, wskazać należy, że przed ustawowym uregulowaniem tej kwestii, dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu (uchwała Sądu Najwyższego z 7 października 2008 roku, III ZAP 89/08). Jeszcze przed wejściem w życie tych przepisów Sąd Najwyższy przyjmował, że jeśli w drodze umownej można ustanowić służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, to dopuszczalne jest nabycie tej służebności w drodze zasiedzenia (postanowienie Sądu Najwyższego dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 73/08).

Możliwość natomiast nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie przewidywał już dekret z dnia 11 października 1946r. Prawo rzeczowe (Dz. U. z 1946 r., Nr 57, poz. 319), który wszedł w życie z dniem 1 stycznia 1947r. Następnie art. 184 tego dekretu zastąpił obowiązujący do dziś art. 292 k.c., z godnie z którym służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia.

W ocenie Sądu Okręgowego, nie ulega wątpliwości, że instalacja elektroenergetyczna przebiegająca przez działkę wnioskodawców stanowi trwale i widoczne urządzenie, o którym mowa w art. 292 k.c. Pojęcie „urządzenia” w rozumieniu tego przepisu oznacza bowiem wynik celowego działania, uzewnętrzniony w trwałej postaci widocznych przedmiotów czy mechanizmów, wymagających do swego powstania pracy ludzkiej. Tym samym usytuowany ponad gruntem odcinek sieci elektroenergetycznej stanowi niewątpliwie trwale i widoczne urządzenie. Jest to bowiem obiekt skonstruowany przez człowieka i posadowiony w ten sposób, że może być spostrzeżony bez najmniejszego problemu. Zważywszy zatem, że linia przesyłowa przebiega nad wymienioną we wniosku nieruchomością od wielu lat, z pewnością jest to urządzenie trwale.

Sąd Okręgowy podziela zapatrywanie prawne wyrażone w cytowanych wyżej orzeczeniach, a z uwagi na ich jednolitość, zbędnym jest ich powielanie. Niesłusznie wnioskodawcy kwestionowali więc możliwość zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, podnosząc zarzut naruszenia, art. 3 k.c., art. 305¹ k.c. w związku

z art. 292 k.c. i art. 176 k.c. oraz art. 292 k.c. w zw. z art. 285 k.c. Dlatego też zarzut wyrażający się w istocie w negatywnej ocenie linii orzeczniczej dopuszczającej możliwość zasiadywania służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu przed 3 sierpnia 2008 roku, to jest dniem wprowadzenia do porządku prawnego regulacji art. 305¹ k.c. nie mógł się ostać. Należy także podkreślić, że przez wiele lat uczestniczka postępowania, a wcześniej jej poprzednicy prawni, korzystali z nieruchomości wnioskodawców, którzy mieli możliwość starania się przed niezawisłym sądem o ustanowienie odpowiedniej treści służebności, ale w żaden sposób tego nie zrobili. Nie wykazali też w jakimkolwiek zakresie okoliczności uniemożliwiających im wówczas złożenie takiego wniosku. To prowadzi do wniosku o tolerowaniu przez nich korzystania z ich nieruchomości w oznaczonym zakresie na skutek przeprowadzania przez poprzednika uczestniczki postępowania widocznych urządzeń przesyłowych. Dlatego też nie ma żadnych podstaw do uwzględniania zmiany wykładni przepisów jako czynnika uniemożliwiającego zasiedzenie służebności przesyłu. Tym bardziej, że jak już wskazano wcześniej, wnioskodawcy łączą to z wprowadzeniem instytucji służebności przesyłu do systemu prawnego w 2008 roku, a ewentualny bieg terminów zasiedzenia w tym zakresie łączą z wydanymi 30 sierpnia 1991 roku (III CZP 73/91) i 17 stycznia 2003 roku (IIICZP 79/02) orzeczeniami Sądu Najwyższego.

Wnioskodawcy, ani ich poprzednicy prawni nie zdecydowali się w żadnym zakresie za wyjątkiem wezwaniem do polubownego załatwienia sprawy w październiku 2011 roku oraz wszczęciem postępowania w rozpoznawanej sprawie (w lutym 2012 roku) na jakiegokolwiek kroki mające na celu zachowanie w pełni swego prawa własności w zakresie

właśnie korzystania przez uczestniczkę postępowania i jej poprzedników prawnych ze służebności gruntowej w zakresie odpowiadającej służebności przesyłu.

Sąd ma możliwość dokonywania interpretacji przepisów prawa i z tej możliwości nie może zrezygnować, samo bowiem stosowanie prawa polega m.in. na dokonaniu interpretacji przepisu, ustaleniu jego treści za pomocą dyrektyw interpretacyjnych (por. Z. T.:

[w:] J. N., Z. T.: Wstęp do prawoznawstwa, W. 1993 r., s. 176 – 181,

B. B.: Sędzia cywilista, Z. 2000, s. 21). Chodzi tylko o to, aby ta interpretacja była prawidłowa. Jak już wyżej wskazano także przed wejściem w życie Kodeksu cywilnego istniała możliwość ustanowienia, a więc i zasiedzenia, służebności przesyłu. Nie jest to więc instytucja nieznaną polskiemu prawu. Dlatego też właściciel nieruchomości, którą wykorzystuje w oznaczonym zakresie osoba trzecia powinien mieć na uwadze, że korzystając z niej może mu ona ograniczyć jego prawo właścicielskie, a brak jego działań w zakresie dotyczącym realizacji jego roszczeń właścicielskich w tej części może doprowadzić do skutecznego ograniczenia jego prawa własności z uwagi na wpływ czasu i charakter korzystania z nieruchomości. Brak działania właściciela w tym zakresie stanowi pogodzenie się z zaistniałą sytuacją, a więc z ograniczeniem swojego prawa właścielskiego.

Służebność odpowiadająca treścią służebności przesyłu jest zbliżona do służebności gruntowej i ma do niej odpowiednie zastosowanie art. 285 § 1 k.c., ale ta odpowiedniość stosowania nie może naruszać istoty samego prawa służebności. Przedstawiona powyżej

w przywołanych orzeczeniach Sądu Najwyższego regulacja możliwości zasiadywania służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu jest zgodna z istotą ograniczonego prawa rzeczowego w postaci służebności, nie narusza tej istoty, a przeciż sama służebność – jako ograniczone prawo rzeczowe – istniała już w chwili rozpoczęcia korzystania przez Zakład (...) w B. z nieruchomości stanowiącej obecnie własność wnioskodawców w zakresie odpowiadającym tej służebności. Jedyną różnicą jest to, że służebność gruntowa jest ustanawiana celem zwiększenia użyteczności nieruchomości władnącej lub jej części (art. 285 § 2 k.c.), a art. 305¹ k.c. nie zawiera takiej przesłanki jako koniecznej kładąc nacisk na osobę przedsiębiorcy. Nie zmienia to jednak istoty tego ograniczonego prawa rzeczowego, które zmierza do korzystania z cudzej nieruchomości w ściśle określonym zakresie, a nie ulega żadnej wątpliwości, że korzystanie ze służebności ogranicza prawa właścielskie (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2003 roku, sygn. akt III CZP 79/02, opubl. w OSNC 2003/11/142). Jednocześnie sama możliwość zawarcia umowy w zakresie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu prowadzi do wniosku, że jest też możliwe zasiedzenie takiego prawa – a w rozpoznawanej sprawie właściele nieruchomości obciążanej znosili korzystanie z niej przez uczestniczkę postępowania i jej poprzedników niejako wyrażając milczącą zgodę na korzystanie z niej w tym zakresie. W tym zakresie Sąd Okręgowy w pełni akceptuje uchwałę Sądu Najwyższego z 22 maja 2013 roku (sygn. akt III CZP 18/13, opublik w OSNC 2013/12/139) bez konieczności zbędnego powtarzania jej uzasadnienia.

Urządzenia przesyłowe były pierwotnie w posiadaniu przedsiębiorstwa państwowego, a zgodnie z utrwalonym już poglądem prawnym Sądu Najwyższego - wyrażonym między innymi w uzasadnieniu jednego z ostatnich postanowień Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2015r. (V CSK 26/14) - przedsiębiorstwa państwowe jako poprzednicy uczestniczki postępowania „wykonywały posiadanie mogące doprowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej, z tym zastrzeżeniem, że pod rządem art. 128 k.c. nabycie takiego prawa następowało do jednolitego funduszu własności państwowej (por. np. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1991 r., III CZP 38/91)”.

Nie jest zasadny zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 176 k.c. W trakcie eksploatacji linii dochodziło do przeniesienia posiadania spornej infrastruktury. Nie ulega bowiem wątpliwości, że każde kolejne przedsiębiorstwo przesyłowe dysponowało tymi urządzeniami po przekazaniu ich we władanie przez poprzednika (art. 348 k.c.) – skoro przesył energii dokonywany był przez cały czas od odbioru technicznego przez Zakład (...) w B. (Rejon Energetyczny w R.), a także po przekazaniu do Zakładu (...) w G., zaś linia ta jest głównym zasilaniem istniejących stacji w tym rejonie, co wynika z zeznań świadka M. M. /k. 212-212v./. Przesył energii przy użyciu spornej linii był dokonywany przez cały czas, bez przerw, a więc niewątpliwie doszło do wydania (przekazania) służącej do tego infrastruktury. Wnioskodawcy nawet nie twierdzili, że dochodziło do przerw w dostawie prądu.

Art. 340 k.c. uprawnia do wniosku, że podmiot, który posiadał rzecz w różnych momentach, posiadał ją przez cały czas między datami granicznymi, nie uprawnia natomiast do wniosku, że jeśli później nieruchomością tę posiada ktoś inny, to jego posiadanie jest kontynuacją posiadania poprzednika. Formy, w jakich może nastąpić przeniesienie posiadania, stanowiące o zachowaniu jego ciągłości przewidują art. 348-351 k.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., V CSK 269/12, Lex nr 1365760). Natomiast w rozpoznawanej sprawie inwestycję przeprowadził Zakład (...) w B., który zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki z 1 sierpnia 1982 roku /k. 65-67/ wchodził w skład przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakłady (...). Zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki z 22 kwietnia 1985 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Południowy O. Energetyczny w K., w skład którego również wszedł Zakład (...) w B., a także Zakład (...) w G. /k. 71-73/. Jednocześnie zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989 roku /k. 63-64/ utworzono przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w G. powstały w wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Południowy O. Energetyczny w K. na bazie Zakładu (...) w G.. Zakład (...) w G. przejął tereny Rejonu Energetycznego R. obejmujące także gminę Ś. dotyczące również linii napowietrznej o napięciu 20 kV będącej przedmiotem rozpoznania w sprawie wskazuje na to, iż linia ta wchodziła w skład tego zakładu. Logiczną implikacją tego jest to, że zakład ten wówczas był w jej posiadaniu, które wykonywał w imieniu Skarbu Państwa – wskazują na to także karty stacji transformatorowej przedstawione przez uczestniczkę postępowania /k. 204-206/, a przecież gdyby nie przekazano jej posiadania nie dysponowałyby tymi dokumentami ściśle związanymi z tą konkretną linią. Ponadto pieczęć na mapach z projektem linii /k. 207 i 209/ oraz na protokole odbioru technicznego i przekazania do robót inwestycyjnych /k. 202/ wskazuje na przejście je w 2003 roku przez (...) Spółkę Akcyjną w G. (...), a to poprzedniczka uczestniczki postępowania.

Nadmienić należy, że zarządzeniem z 16 stycznia 1989 roku /k. 63-64/, w § 2 wskazano, że składniki mienia powstałego z podziału przedsiębiorstwa pod nazwą (...) w K. ustali komisja. W porównaniu do § 1 tego rozporządzenia bazą Zakładu (...) w G. był Zakład (...) w G. powstały w wyniku podziału (...) w K.. Zakładowi (...) w G. przydzielone zostały składniki mienia powstałego z podziału zgodnie z ustaleniami komisji. Przy czym należy zwrócić uwagę, że utworzono 1 stycznia 1989 roku przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w G. będące przedsiębiorstwem użyteczności publicznej powstałe w wyniku podziału (...) w K. na bazie Zakładu (...) w G., co oznacza, że to co wchodziło w skład Zakładu (...) przechodzi na rzecz powstałego przedsiębiorstwa państwowego. Nie sposób z tego wyciągnąć wniosku, że konieczne są informacje dotyczące ustaleń komisji przekazującej poszczególne składniki mienia, albowiem w przeciwnym razie nowo powstały zakład mógłby korzystać z mienia w innym okręgu. Doświadczenie życiowe oraz ogólna ocena dokonanego podziału wskazuje na to, że składniki mienia udzielonego przedsiębiorstwu położonemu w siedzibie powstałego przedsiębiorstwa należą do niego. To zaś, że przedsiębiorstwo to dysponuje kartami eksploatacji stacji transformatorowej od 1976 roku przedstawionymi przez uczestniczkę postępowania /k. 204-206/, w których wskazano na podejmowane czynności związane z remontami i pracami eksploatacyjnymi, dodatkowo potwierdza tą ocenę. Wszelka inna interpretacja byłaby pozbawiona zasad logiki. Jednocześnie nie wykazano, aby ustalenia komisji były inne niż literalne brzmienie zarządzenia, a przecież linią tą zajmował się Zakład (...). To wszystko prowadzi do wniosku, że nie było konieczne weryfikowanie poszczególnych składników mienia przekazanych wydziałonemu przedsiębiorstwu zgodnie z ustaleniami komisji.

Jednocześnie należy zauważyć, że poprzedniczka prawna uczestniczki postępowania w maju 2002 roku była wpisana jako użytkownik wieczysty nieruchomości związanej z linią średniego napięcia pod nazwą (...) B. /k. 99-105, 124-125/, linia biegnąca przez nieruchomości wnioskodawców rezerwowo była zasilana z (...) K. /k. 212v/..

Przedsiębiorstwo państwowe, jako państwowa osoba prawna nie mogło nabyć w wyniku zasiedzenia służebności gruntowej. W rozpoznawanej sprawie to (...) Spółka Akcyjna w G. nabyła w 2004 roku służebność gruntową odpowiadającą treści służebności przesyłu. Przeniesienie posiadania może wskazywać już decyzja uwłaszczeniowa. W rozpoznawanej sprawie takiej decyzji nie przedstawiono, natomiast z faktu, że uczestniczka postępowania jest użytkownikiem wieczystym głównych punktów zasilania wynika, że doszło do przejścia posiadania ze Skarbu Państwa na jej poprzednika prawnego, gdyż poprzez stanie się użytkownikiem wieczystym głównych punktów zasilania sieci miała ona możliwość rozporządzania nią i faktyczną władzę nad całą linią poprzez dystrybucję prądu bądź jej brak. W tym sensie nie ma więc znaczenia to, czy nastąpiło formalne przeniesienie posiadania urządzeń przesyłowych - co

zarzuca apelacja - ponieważ poprzez stanie się użytkownikiem wieczystym uczestniczka postępowania uzyskała realny wpływ na sieć elektroenergetyczną, a stanie się tym użytkownikiem wieczystym jest potwierdzone wpisami w księgach wieczystych, czyli wykazane odpowiednimi dokumentami /k. 99-105, 108-123 i 124-125/.

Przeniesienie posiadania rzeczy nie musi być wykazane wprost na piśmie, przeciwnie art. 348 zd. 1 k.c. określa, że przeniesienie posiadania może nastąpić przez samo wydanie rzeczy. Skoro kolejni poprzednicy prawni dokonywali przesyłu energii sporną infrastrukturą nie ulega wątpliwości, że owo przeniesienie posiadania miało miejsce. Art. 348 zd. 2 k.c. akcentuje wydanie dokumentów dających faktyczną władzę nad rzeczą jako przeniesienie jej posiadania. Także w tym zakresie uczestniczka postępowania legitymuje się nimi, gdyż posiada dokumenty związane z eksploatacją stacji transformatorowej przez jej poprzedników /k. 204-206/, poleceniem załączenia linii pod napięcie /k. 197/, protokołami odbioru /k. 200 – 203/, mapami z przebiegiem linii /k. 207-209/, a także dysponuje Głównym Punktem Zasilania.

Uczestniczka postępowania na skutek przekształceń własnościowych dotyczących przedsiębiorstw państwowych, stała się uprawnioną do korzystania z tej służebności, jako ograniczonego prawa rzeczowego. Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. z 1993 r., Nr 16, poz. 69), spółka powstała w wyniku przekształcenia wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconych przedsiębiorstw państwowych. Powołana ustawa, w myśl art. 1 ust. 1, znajdowała zastosowanie m. in. odnośnie do przedsiębiorstw państwowych, których działalność związana była z wytwarzaniem, zbytem i przesyłem energii elektrycznej, przy czym, zgodnie z art. 2 ust. 1 przekształcenie następowało na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. z 1990 r., Nr 51, poz. 298). Art. 8 ust. 1 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych stanowił natomiast, że spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconego przedsiębiorstwa. W konsekwencji na skutek kolejnych przekształceń i zmian własnościowych opisanych przez Sąd I instancji, aktualną uprawnioną do korzystania z ograniczonego prawa rzeczowego, jakim jest służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jest uczestniczka postępowania. W tej sytuacji posiada ona skuteczne względem skarżących prawo do władania ich nieruchomościami w celu korzystania z przebiegających nad nimi urządzeniami przesyłowymi, które nabyła w drodze zasiedzenia, przed złożeniem wniosku w rozpoznawanej sprawie, jej poprzedniczka prawna.

Należy także dodać, że zgodnie z art. 55¹ pkt 3 k.c. częścią składową przedsiębiorstwa są prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych. Jednocześnie art. 55¹ pkt 2 k.c. wyraźnie wskazuje, że prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości stanowią także część składową przedsiębiorstwa. Jest więc możliwe, by częścią składową przedsiębiorstwa było też posiadanie służebności, które zostało przenoszone z kolejnych poprzedników prawnych na uczestniczkę postępowania. Poza tym częścią składową przedsiębiorstwa są też prawa własności i inne prawa rzeczowe do nieruchomości (art. 55¹ pkt 2 k.c.).

Nabycie przez (...) Spółka Akcyjna w G. (...) służebności spowodowało wejście tego prawa w skład jego mienia, a następnie w wyniku sukcesji weszło ono w skład majątku uczestniczki postępowania, posiada więc ona skuteczne względem apelujących uprawnienie do władania ich nieruchomością w zakresie służebności.

Dlatego też ostatecznie zarzuty apelacji nie mogły spowodować wydania orzeczenia reformatoryjnego, gdyż w zasadniczej części, dotyczącej uwzględniania przez Sąd Rejonowy zarzutu uczestniczki postępowania w zakresie zasiedzenia służebności gruntowej w treści odpowiadającej służebności przesyłu, okazały się bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., apelację jako bezzasadną należało oddalić (punkt 1 sentencji).

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie art. 520

§ 3 k.p.c. w związku z § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804), § 10 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia, § 21 tego rozporządzenia i § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1667) stosownie do wyniku postępowania apelacyjnego obciążając nimi w całości wnioskodawców i biorąc pod uwagę, że interesy wnioskodawców i uczestniczki postępowania były sprzeczne, a apelacja została oddalona (punkt 2 sentencji). Sprzeczność interesów wynika ze stanowiska wnioskodawców i uczestniczki postępowania, która już w odpowiedzi na wniosek domagała się jego oddalenia z uwagi na zarzut zasiedzenia, a w takich okolicznościach nie można w sposób zasadny twierdzić, że uczestnicy są w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania, gdyż ewidentnie ich interesy są sprzeczne; to samo dotyczy postępowania odwoławczego.

SSO Roman Troll SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek